

Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesindeki Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Sanat Eğitiminin Gerekliliği: Eskişehir Örneği

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Ali USLU¹, Kemal ULUDAĞ²

1 Görsel Sanatlar Öğretmeni, Milli Eğitim Bakanlığı, uslual@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2227-3574.

2 Prof., Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, kemaluludag@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3507-008X.

Gönderilme Tarihi: 09.06.2022 Kabul Tarihi: 05.09.2022 DOI: 10.37669/milliegitim.1128285

Atf: “Uslu, A., ve Uludağ, K. (2023). Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesindeki öğretmenlerin görüşlerine göre sanat eğitiminin gerekliği: Eskişehir örneği. *Milli Eğitim Dergisi*, 52 (239), 1575-1598. DOI: 10.37669/milliegitim.1128285”

Öz

Osmanlıda ilk kez 18. yy.'da III. Selim döneminde başlayan sanat eğitimi, Cumhuriyet döneminde batılılaşma hareketlerinin bir sonucu olarak, dönemin ihtiyacı olan eğitim modellerinin uygulanması için çağdaş eğitim kurumlarının açılmasıyla hız kazanmıştır. Bunlar arasında yüksekokul ve fakülteler de yer almaktadır. Ülkemizde sanat eğitimi alanında batılı eğitim sistemine uygun akademik çalışmalar hızla devam ederken, lise dengi okulların eğitim müfredatında ise sanat eğitimi dersleri, ilk defa 1952 yılında seçmeli olarak yer almıştır. Sanat eğitimini tam anlamıyla lise düzeyine taşımak 1989 yılında dönemin Milli Eğitim Bakanı Avni Akyol tarafından İstanbul'da Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinin kurulmasıyla gerçekleşmiştir. Bauhaus okullarının felsefesi örnek alınarak oluşturulan okullar, lise düzeyinde ülkemizde karşılık bulamamıştır. Bunun en büyük göstergesi olarak ülkemizde bulunan Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerindeki sanat eğitimi derslerinin seçmeli olarak okutulması gösterilebilir. MTAL'de görev yapan öğretmenlere göre sanat eğitiminin gerekliğine ilişkin görüşlerini saptamak için yapılan bu araştırma, online anket formunun kullanıldığı nicel bir araştırmadır. Araştırmanın temelini 2021/2022 Eğitim öğretim yılında Eskişehir'in merkez ilçesinde yer alan ve Milli Eğitim Bakanlığının 2020/2021 yılında başlatmış olduğu “1000 Okul” projesi kapsamında yer alan üç farklı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde görev yapan 169 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma örneklerinde yer alan öğretmenlere göre; sanat eğitimi alan öğrencinin özgüveni yüksek, bireysel olarak kendini ifade edebilen, toplum ile ilişki kurabilen ve problemler karşısında çözüm önerisi getiren bir gelişime sahip olacağı bu nedenle de MTAL öğrencileri için sanat eğitiminin gerekli olduğunu düşündükleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: mesleki ve teknik Anadolu lisesi, sanat, sanat eğitimi, öğretmen

The Necessity of Art Education According to the Opinions of Teachers in Vocational and Technical Anatolian High School: Eskişehir Case

Abstract

For the first time in the Ottoman Empire, in the 18th century, art education started in the III. Selim period and modern educational institutions including colleges and faculties gained significance in order to implement the education models required by the period as a result of the westernization movements in the Republican period. While academic studies in the field of art education in accordance with the western education system continue to take place rapidly in our country, art education courses were included in the education curriculum of high school equivalent schools for the first time in 1952. Bringing art education to the high school level was realized in 1989 with the establishment of Anatolian Fine Arts High School in Istanbul by Minister of National Education Avni Akyol. The schools, which were created by taking the philosophy of the Bauhaus schools as an example, could not find a response in our country at the high school level. The best example of this can be shown as the elective teaching of art education in Vocational and Technical Anatolian High Schools in our country. This research, which was conducted to determine the opinions of the teachers working at MTAL on the necessity of arts education, is quantitative research using an online questionnaire. The research conducts a survey on 169 teachers working in MTAL in 2021/2022 which are located in the central district of Eskişehir and attended "1000 schools" project initiated by Ministry of National Education in 2020/2021. According to the teachers in the research sample it has been found that the students who receive art education will have high self-confidence, can express themselves individually, can communicate with the society and offer solutions in the face of problems and teachers think art education becomes a necessity for the students in MTAL.

Keywords: vocational and technical Anatolian high school, art, art education, teacher

Giriş

Sanat eğitiminin gerekliliği, ülkemizde olduğu kadar dünyada da hala gündemde olan bir konudur. Sanat eğitimi konusunun hep gündemde kalmasının temeli "sanat ve eğitim" kelimelerinden oluşan "sanat eğitimi" kavramının bir bilim dalı olarak psikoloji, estetik, sanat tarihi ve felsefe gibi diğer bilim dalları ile de yakın ilişki içerisinde olmasıdır.

Sanat kavramını ele alan birçok düşünürün, bakış açılarındaki farklılıkların bir sonucu olarak, sanat kavramına ait birçok farklı tanım ortaya çıkmıştır. Kant'a göre sanat bir "oyundur" o sanatın kaynağı olarak "iş" i görür. Öte yandan Hegel ise sanatı

“ruhun madde içindeki görünümü” olarak niteler (Türkdoğan, 1981). Edman; “sanat, hayatı anlayan zekanın ona en ilgi çekici en güzel biçimlere sokmasıdır” (Edman, 1977) diye tanımlar. İngiliz filozofu Francis Bacon “Sanat doğaya eklenmiş insandır.” ifadesini kullanırken, Fischer, “sanat, insanın sınırsız birleşme yaşantıları ve düşüncelerini paylaşma yeteneğini yansıtır” (Fischer, 2012) diye tanımlamıştır.

Sanat eğitimi kavramına ait tanımlamalar farklılık gösterse de hepsinde görülen yegâne unsur “insan” dır. Yani sanatın var olabilmesi için insanın “öz” varlığı şarttır. Türkdoğan (1981), bütün bu kavramların özeti olarak şöyle bir tanımlama yapmıştır; “Sanat; insanın duygu, düşünce ve heyecanlarına, ruhsal deneyimlerine biçim vererek başkalarına anlatabilme çabasıdır.”

“Sanat ve eğitim” kavramlarının ortak paydasının insan olmasına karşın, “sanat” insanın eylemi sonucu meydana gelen bir olgu iken “eğitim” ise insanın belli bir amaç doğrultusunda yetiştirilme süreci olarak karşımıza çıkmaktadır. Yani eğitimde gerçekleşen eylem, insanın öz içselliğinde oluşmaktadır. Eğitim süreci belirli bir zaman dilimi olmaksızın her zaman ve her ortamda gerçekleşebilmektedir. En geniş anlamı ile “eğitim” toplumdaki “kültürleşme” sürecinin bir parçasıdır (Fidan, 1985). İnsandaki bu kültürleşme süreci, eğitim ve sanatın ayrılmaz iş birliğine dayanmaktadır. Bu nedenle, öznesi “insan” olan bu iki kavram birbirinden ayrı düşünülemez.

Sanat ve eğitim kavramlarının ortak paydasının insan olmasından yola çıkarak, bireyin ruhsal ve bedensel eğitiminin yanı sıra, bireyin duygu, düşünce ve olaylar karşısındaki izlenimlerini ifade edebilmesini belirli bir seviyeye çıkarmak amacıyla yapılan çalışmaların tümüne “sanat eğitimi” adı verilebilir. Sanat eğitiminin genel eğitim içinde eğitimin genel hedeflerinin davranış biçimine dönüşmesinde ve yaşamın bir parçası haline gelmesinde katkısı çok büyüktür. Çünkü eğitimin bütünleşmesinde hedef ile sonuç arasındaki bağı sanat eğitimi kurmaktadır (Telli, 1996).

Sanat eğitiminin genel amaçlarını şöyle sıralayabiliriz;

- 1- Görsel yolla algılamayı öğrenmek
- 2- Yaratıcılığı geliştirmek
- 3- Sanatın anlaşılmasını-paylaşılmasını sağlamak
- 4- Kendini ifade etme yeteneği kazandırmak
- 5- Endüstriye hizmet etmek
- 6- Yaşamı değiştirmek
- 7- Sanat Eğitimi yoluyla doğru görme, ayırtımın ayırdına varmayı sağlamak

8- Sanat Eğitimi duygu ve düşüncenin görselliğe dönüşmesini sağlamaktır (Çeltek, 2003).

19 yy. son çeyreğinde endüstrileşmenin bir getirisi olarak endüstrideki artan üretim beraberinde ucuz, basit ve kalitesiz üretimi de ortaya çıkarmıştır. Bu niteliksiz üretime ilk tepki John Ruskin ve William Morris'ten gelmiştir. El emeğinin önemine dikkat çekmek adına Sanat ve El Sanatları hareketini başlatmışlardır (Uslu, 2016). Morris'in başlatmış olduğu bu hareketin ardından 1918 yılında Walter Adolph Georg Gropius tarafından Almanya'da kurulan Bauhaus Okulu, sadece kurulduğu dönemi etkilemekle kalmamış, sonrasında tüm dünyada aynı felsefe doğrultusunda birçok sanat okulunun açılmasına öncülük etmiştir. Bauhaus'un temel düşüncesi, endüstrinin ihtiyaçları doğrultusunda sanat ve zanaat alanlarını birleştirmek ve uygulamalı sanatlar ile güzel sanatlar arasındaki engeli ortadan kaldırarak her iki uğraş alanının karşılıklı etkileşmesine uygun bir ortam hazırlamayı amaçlamıştır (Erkmen, 2009).

Ülkemizde sanat eğitimi, 18. yy.'da III. Selim zamanında kurulan Mühendis-hane-i Berr-i Hümayun (Mühendis Okulu) 1793- 1795 eğitim öğretim programında resim derslerine yer verilmesiyle başlamıştır (Ünver, 2002). Bunu takip eden yıllarda birçok farklı girişim olsa da Avrupa'daki sanat eğitiminin benzeri ancak, 1883 yılında Osman Hamdi Bey'in kurduğu Sanayi-i Nefise Mekteb-in'de verilmeye başlanmıştır. Bu okulda eğitim gören birçok sanatçı yurt dışına gönderilerek Avrupa'da eğitim almaları sağlanmıştır. Sanat eğitiminde ki bu batılılaşma hareketi Cumhuriyet dönemine kadar süregelmiştir.

Cumhuriyet dönemini ile birlikte çalışmalar hız kazanmış ve 1883 yılında kurulan Sanayi-i Nefise Mekteb-i 1927 yılında Güzel Sanatlar Akademisi adını almıştır. Bu gelişmeleri 1932 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü takip etmiş ve 1956'ya gelindiğinde Alman Prof. Adolf Schneck'in önderliğinde, Bauhaus tipi eğitim sistemini hedefleyen Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksekokulu açılmıştır. Daha sonra bu okul, 1982'de Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesine dönüştürülmüştür (Uslu, 2016).

Akademideki bu gelişmelerin yanı sıra ilköğretim ve ortaöğretimde yer alan sanat eğitimi derslerine baktığımızda, 1926 yılında ilkokul programında Resim ve Elışleri derslerine yer verilmiş olup bunu 1936 ve 1948 ilkokul programları takip etmiştir (http-1, 2022). İlköğretim, ortaöğretim ve akademik alanda sanat eğitimi dersleri yer alırken, 1952 yılına kadar Ortaöğretimin ikinci kademesi olan liselerde sanat eğitimi ile ilgili dersler müfredatta yer almamaktadır. Resim, Müzik ve Sanat Tarihi dersleri, ilk kez 1952'de Lise programına haftada iki ders saati olmak üzere seçmeli ders olarak girmiştir. Çağın gereksinimlerini karşılamak için, lise düzeyindeki resim dersi

programı 1957, 1991 ve 1998 yıllarında değiştirilmiştir. 1991 yılına kadar resim dersleri seçmeli olarak okutulurken, 1991 yılında kredili sisteme, 1998 yılında ise alan seçmeli sisteme geçilmiş ve böylece bu derslere gençlerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yönelmeleri öngörülmüştür (http-1, 2022). Ayrıca Bkz; (Altuner, 2010), (Altınkurt, 2015).

Ülkemizde Cumhuriyet dönemi sonrasında batı sanat eğitimi örnek alınarak, belirtilen hedeflere uygun sanat eğitimi veren yüksekokullar ve fakülteler açılrsa da sanat eğitimini lise düzeyine taşımak, 1989 yılında dönemin Millî Eğitim Bakanı Avni Akyol tarafından İstanbul’da Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinin kurulmasıyla gerçekleşmiştir. Bauhaus okullarının felsefesi, batıda olduğu formuyla ülkemizde karşılık bulamamış ve bunun sonucu olarak sanat ve zanaatın birleşmesi oluşmamıştır. Bunun en büyük göstergesi olarak, ülkemizdeki Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde uygulanan sanat eğitimini gösterebiliriz. Bilginin sürekli olarak güncellendiği bu çağda, bilgiye ulaşma yolları, yaratıcılığın ve yenilikçiliğin desteklenmesi, girişimciliğin geliştirilmesi, toplumsal sorunlara çözüm üretecek bireylerin yetişmesi ancak güçlü bir mesleki ve teknik eğitim sistemiyle sağlanabilir. Küreselleşen ekonominin ve bilgi çağının bir gereksinimi olarak, dünya ile birlikte ülkemizde de bireylerin bilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirmenin yanı sıra işgücü sektörüne aktif katılım sağlamaları adına Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi eğitiminin önemi belirgin bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Fakat ülkemizdeki Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri bilgi, beceri ve mesleki yetkinlik unsurlarına sahipken, sanat eğitimi noktasında bir ayağının eksik kaldığı yadsınamaz bir gerçektir.

Öyle ki 2020 yılında yayımlanan 2751 sayılı T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisindeki Anadolu Meslek ve Anadolu Teknik Programı haftalık ders çizelgesine ilişkin açıklamada; “Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileri; ilgi, istek ve okulun imkânları doğrultusunda “Beden Eğitimi ve Spor”, “Görsel Sanatlar” ve “Müzik” derslerinden sadece birini seçer” ifadesi yer almaktadır. Avrupa’da sanat ve zanaatı birleştirmek adına okullar kurulurken, ülkemizde zanaat okulu olarak adlandırabileceğimiz Mesleki ve Teknik Eğitim Liselerinde sanat eğitimi dersleri seçmeli olarak verilmektedir (Bkz. (Millî Eğitim Bakanlığı, 2020).

Mustafa Kemal Atatürk’ün onuncu yıl nutkunda söylediği “ülkemizi muasır medeniyetler seviyesinin üstüne çıkaracağız” cümlesinden hareketle milli eğitim sistemimizin genel amaçlarından biri olarak tanımlanan “Türk Milletinin bütün fertlerini beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımından dengeli düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan, yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek” (Millî Eğitim Şurası, 1975), ancak ve ancak toplumdaki eğitim unsurunun sanat eğitimi ile

desteklenmesine bağlıdır. Burada, Mesleki ve Teknik Eğitim Liselerinde verilen sanat eğitimi söz konusu olduğunda, bu konu daha da fazla önem arz etmektedir.

Sanat eğitimcisi H. Read “Sanat insanın kendi insanlığını tanımasıdır” demiştir. Yani buradan anlaşılacağı gibi sanat eğitimi ile öğrenci önce kendini tanır, içinde yaşadığı toplum ile iletişim kurar daha sonrada yaşadığı toplumda meydana gelen problemleri gören ve bu problemlere çözüm yolları üretebilen bireyler olurlar (Deren, 2015). Çağdaş bireylerin yetişmesinde sanat eğitimi önemli bir yer tutmaktadır.

Özsoy’dan aktaran Yazar vd. göre; “Sanat eğitimin gerekliliğine dair tüm geçerli sebeplere rağmen ülkemizde ilk ve orta öğretim kurumlarında henüz sanat eğitiminin gerekliliğine inanmayanlar tarafından hazırlanan eğitim programları uygulanmaktadır.” (Yazar, Aslan ve Şener, 2014). Bu nedenle öğrencilerin sosyal, psikolojik ve akademik gelişimlerini en yakından gözlemlene imkânına sahip olan kişiler olması dolayısıyla, Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde görev yapan öğretmenlerimizin sanat eğitiminin gerekliliği konusundaki görüşleri yapılan anket çalışmasıyla tespit edilmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma ile Eskişehir ilinde belirlenen üç farklı Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde görev yapan öğretmenlere göre Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde sanat eğitiminin gerekliliği hakkındaki görüşlerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu çalışma ile yapılan araştırma neticesinde elde edilen veriler ışığında ortaya konan sonuçların Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Önemi

Geleceğin teminatı olan gençlerimizi, bedeni, zihni, ahlâki, manevî, sosyal ve kültürel nitelikler yönünden geliştirmek, çağımızın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatarak geleceğe hazırlamak, yaratıcı ve eleştirel düşünme becerisi kazandırmak, bilgi ve becerilerini kullanarak sorunları çözebilme yeteneğini geliştirmek ve teknolojiden yararlanarak nitelikli eğitim verilmesi, Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğindeki ortaöğretim kurumlarının amaçları arasında yer almaktadır (Resmi Gazete, 2013).

Bu çerçevede, sanat eğitimi toplumsal problemlere karşı çözüm geliştiren, amaca uygun değerler üreten, yeni sanatsal formların ve yaratıcı düşüncelerin ortaya çıkmasına olanak tanınmaktadır. Olaylar arasındaki ilişkileri görmek, algılamak, sorgulamak ve yeniden şekillendirmek ancak sanat eğitimiyle mümkün olabilir. Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde sanat eğitiminin gerekliliği hakkında bilgi sahibi olmak

yukarıda açıklanan Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumlar yönetmeliğindeki amaçların gerçekleşmesi hususunda katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu nedenle, ülkemizdeki Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde uygulanan öğretim programının eksik yönlerini gidermek adına yeni stratejiler geliştirmek, uygulamalı sanatlar ile güzel sanatların karşılıklı etkileşmesine uygun bir ortam hazırlaması ve Millî Eğitim Bakanlığı'nın belirlediği amaçların gerçekleştirilmesi açısından büyük bir önem arz etmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma; Eskişehir ilinde seçilen üç Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde görev yapan öğretmenlerin Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde sanat eğitiminin gerekliliğine ilişkin görüşlerini saptamak için hazırlanmış online anket formunun kullanıldığı nicel bir araştırmadır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın temelini 2021/2022 Eğitim öğretim yılında Eskişehir'in merkez ilçesinde yer alan ve Millî Eğitim Bakanlığının 2020/2021 yılında başlatmış olduğu "1000 Okul" projesi kapsamında yer alan üç farklı Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde görev yapan 169 öğretmen oluşturmaktadır.

Verilerin Toplaması

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak online anket tekniği kullanılmıştır. Hazırlanan anket çalışması için Anadolu Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan 65501 protokol numarası ile 07.06.2021 tarihinde onay alınmıştır. Alınan etik kurul onayı doğrultusunda Eskişehir İl Millî Eğitim Müdürlüğüne müracaat edilerek 26.07.2021 tarihli ve E-88074293-605.01-28487862 sayılı araştırma izni alınmıştır. Araştırma için hazırlanan anket maddelerinin 4'ü kişisel bilgileri, 10'u sanat eğitiminin öğrenci üzerindeki etkilerini, 6'sı mevcut sanatsal etkinliklerin durum tespitini, 1'i sanat eğitimini artırmak için alınabilecek tedbirleri ve son madde ise öğrencilerin sanat eğitimine yeterli ilgiyi göstermemelerinin nedenlerini içermektedir. Toplamda 22 maddelik hazırlanan anket çalışması, Eskişehir'in merkez ilçesinde bulunan üç farklı Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde görev yapan 169 öğretmene uygulanmıştır. Yapılan çalışma neticesinde ulaşılan istatistiksel verilerin sonucu bulgular bölümünde işlenmiş ve yorumlanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada kullanılan anket çalışmasının sonucunda elde edilen verilerin, frekans değeri (f) ve yüzde değeri ise (%) ifadesi ile tabloda gösterilmiştir. Betimsel yöntemle elde edilen bulgular doğrultusunda anket sonucunda çeşitli öneriler getirilmiştir.

Bulgular ve Veri Analizi

Bu bölümde, belirlenen okullarda görev yapan öğretmenlerin görüşleri sonucunda elde edilen veriler ortaya konulmuş ve bulguların yorumlarına yer verilmiştir. Okul adları kısaltılarak ŞMT MTAL, HET MTAL ve ŞİK MTAL olarak kodlanmıştır.

Bulgular

Tablo 1

Öğretmenlerin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyetiniz	(f)	%
Kadın	105	62,1
Erkek	64	37,9
Toplam	169	100

Tablo 1'e göre ankete katılan öğretmenlerin %62,1'i kadın ve %37,9'u erkek öğretmenlerden oluşmaktadır.

Tablo 2

Öğretmenlerin Çalıştıkları Kurumlara Göre Dağılımları

Çalıştığınız Kurum	(f)	%
ŞMT MTAL	77	45,6
HET MTAL	57	33,7
ŞİK MTAL	35	20,7

Tablo 2'ye göre ankete katılan öğretmenlerin %45,6'sı ŞMT MTAL, %33,7'si HET MTAL ve %20,7'si ise ŞİK MTAL'de görev yapmaktadır.

Tablo 3*Öğretmenlerin Öğrenim Durum Dağılımı*

Öğrenim Durumunuz	(f)	%
Lisans	131	77,5
Yüksek Lisans	38	22,5
Doktora	-	-

Tablo 3'e göre ankete katılan öğretmenlerin %77,5'i lisans, %22,5'i ise yüksek lisans düzeyinde öğrenim görmüşlerdir.

Tablo 4*Öğretmenlerin Meslekte Çalışma Sürelerinin Dağılımı*

Mesleki Çalışma Kıdeminiz	(f)	%
0-5 yıl	19	11,2
6-10 yıl	35	20,7
11-15 yıl	27	16
16-20 yıl	32	18,9
21 yıl ve üzeri	56	33,1

Tablo 4 incelendiğinde, ankete katılan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğretmenlerinin %11,2'sinin 0-5 yıl, %20,7'sinin 6-10 yıl, %16'sının 11-15 yıl, %18,9'nun 16-20 yıl ve %33,1'nin ise 21 yıl ve üzeri bu meslekte çalıştıkları anlaşılmaktadır. Ankete katılan öğretmenlerin %88,8'nin meslekte 5 yıldan daha uzun süredir görev yaptıkları görülmektedir.

Tablo 5*Öğretmenlerin "Sanat Eğitimi, Öğrencilerin Sanat Kültürü ve Birikimine Sahip Olmalarını Sağlayacaktır" Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı*

Sanat eğitimi, öğrencilerin sanat kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlayacaktır	(f)	%
Tamamen	55	32,5
Büyük Ölçüde	81	47,9
Kısmen	30	17,8
Çok Az	2	1,2
Hiç	1	0,6

Tablo 5'e göre; "Sanat eğitimi, öğrencilerin sanat kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlayacaktır?" sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde, ankete katılan öğretmenlerin %32,5'inin bu görüşe tamamen katıldıkları, %47,9'nun büyük ölçüde, %17,8'inin kısmen, %1,2'sinin çok az ve %0,6'sının ise hiç katılmadıkları görülmüştür. Bu veriler doğrultusunda öğretmenlerin %65,7'si sanat eğitiminin, MTAL'si öğrencilerinin sanat kültürü ve birikimine sahip olmalarına katkı sağlayacağı görüşünde oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 6

Öğretmenlerin "Sanat Eğitimi, Öğrencilerin Bireysel ve Toplumsal İlişkilerini Geliştirecektir" Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Sanat eğitimi, öğrencilerin bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirecektir	(f)	%
Tamamen	64	37,9
Büyük Ölçüde	74	43,8
Kısmen	28	16,6
Çok Az	2	1,2
Hiç	1	0,6

Tablo 6'ya göre; "Sanat eğitimi, öğrencilerin bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirecektir." sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde, ankete katılan öğretmenlerin %37,9'nun bu görüşe tamamen katıldıkları, %43,8'inin büyük ölçüde, %16,6'sının kısmen, %1,2'sinin çok az ve %0,6'sının ise hiç katılmadıkları görülmüştür. Verilen yanıtlar doğrultusunda öğretmenlerin %81,7'sinin sanat eğitiminin, öğrencilerdeki bireysel ve toplumsal ilişkileri geliştireceğini düşündükleri görülmektedir.

Tablo 7

Öğretmenlerin "Sanat Eğitimi, Öğrencilerin Sanatsal Gelişimlerine Katkıda Bulunacaktır" Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Sanat eğitimi, öğrencilerin sanatsal gelişimlerine katkıda bulunacaktır	(f)	%
Tamamen	69	40,8
Büyük Ölçüde	71	42
Kısmen	26	15,4
Çok Az	2	1,2
Hiç	1	0,6

Tablo 7'ya göre; “Sanat eğitimi, öğrencilerin sanatsal gelişimlerine katkıda bulunacaktır.” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde, ankete katılan öğretmenlerin %40,8’inin bu görüşe tamamen katıldıkları, %42’si büyük ölçüde, %15,4’ünün kısmen, %1,2’sinin çok az ve %0,6’sının ise hiç katılmadıkları görülmüştür. Verilen yanıtlar doğrultusunda öğretmenlerin %82,8’sinin sanat eğitiminin, öğrencilerin sanatsal gelişimine katkıda bulunacağını düşünmektedirler.

Tablo 8

Öğretmenlerin “Sanat Eğitimi, Öğrencilerin Kişilik ve Özgüven Gelişimine Katkı Sağlayacaktır” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Sanat eğitimi, öğrencilerin kişilik ve özgüven gelişimine katkı sağlayacaktır	(f)	%
Tamamen	72	42,6
Büyük Ölçüde	66	39,1
Kısmen	28	16,6
Çok Az	2	1,2
Hiç	1	0,6

Tablo 8’e göre; “Sanat eğitimi, öğrencilerin kişilik ve özgüven gelişimine katkı sağlayacaktır.” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde, ankete katılan öğretmenlerin %42,6’sının bu görüşe tamamen katıldıkları, %39,1’inin büyük ölçüde, %16,6’sının kısmen, %1,2’sinin çok az ve bu görüşe hiç katılmayanların oranının %0,6 olduğu görülmektedir. Buna göre ankete katılan öğretmenlerin %81,7’si sanat eğitiminin, öğrencilerin kişilik ve özgüven gelişimine katkı sağlayacağı görüşünde oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 9

Öğretmenlerin “Sanat Eğitimi, Öğrencilerin Estetik Yönünü Geliştirecektir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Sanat eğitimi, öğrencilerin estetik yönünü geliştirecektir.	(f)	%
Tamamen	65	37,9
Büyük Ölçüde	83	49,1
Kısmen	21	12,4
Çok Az	1	0,6
Hiç	-	-

Tablo 9’a göre; “Sanat eğitimi, öğrencilerin estetik yönünü geliştirecektir.” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde, ankete katılan öğretmenlerin %37,9’unun bu gö-

rüşe tamamen katıldıkları, %49,1'inin büyük ölçüde, %12,4'ünün kısmen, %0,6'sinin çok az ve bu görüşe hiç katılmayan öğretmenin olmadığı görülmüştür. Ankete katılan öğretmenlerin %87'sinin görüşleri sanat eğitiminin, öğrencilerin estetik yönünü geliştireceği yönündedir.

Tablo 10

Öğretmenlerin “Sanat Eğitimi, Öğrencilerin Okula Karşı Aidiyet Duygusunu Güçlendirecektir.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Sanat eğitimi, öğrencilerin okula karşı aidiyet duygusunu güçlendirecektir.	(f)	%
Tamamen	51	30,2
Büyük Ölçüde	65	38,5
Kısmen	47	27,8
Çok Az	4	2,4
Hiç	2	1,2

Tablo 10'a göre; “Sanat eğitimi, öğrencilerin okula karşı aidiyet duygusunu güçlendirecektir.” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde, ankete katılan öğretmenlerin %30,2'sinin bu görüşe tamamen katıldıkları, %38,5'inin büyük ölçüde, %27,8'inin kısmen, %2,4'ünün çok az ve %1,2'sinin ise hiç katılmadıkları görülmüştür. Buna göre; ankete katılan öğretmenlerin %68,7'sinin görüşü sanat eğitiminin, öğrencilerin okula karşı aidiyet duygusunu güçlendireceği yönündedir.

Tablo 11

Öğretmenlerin “Öğrenciler Konser, Tiyatro, Resim Sergisi, Fotoğraf vb. Etkinliklere Katılımda İstekli mi?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Öğrenciler konser, tiyatro, resim sergisi, fotoğraf vb. etkinliklere katılımda istekli mi?	(f)	%
Tamamen	17	10,1
Büyük Ölçüde	62	36,7
Kısmen	57	33,7
Çok Az	31	18,3
Hiç	2	1,2

Tablo 11'de, “Öğrenciler konser, tiyatro, resim sergisi, fotoğraf vb. etkinliklere katılımda istekli mi?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde, ankete katılan öğretmenlerin %10,1'nun bu görüşe tamamen katıldığı, %36,7'sinin büyük ölçüde, %33,7'sinin kısmen, %18,3'ünün çok az ve %1,2'sinin ise bu görüşe hiç katılma-

dıkları görülmüştür. Ankete katılan öğretmenlerin %53,2’inde, öğrencilerin okulda gerçekleştirilen etkinliklere katılmakta istekli olmadığı düşüncesinin hâkim olduğu görülmektedir.

Tablo 12

Öğretmenlerin “Öğrenciler Ders Dışındaki Sanatsal Etkinliklere Katılım Sağlamada İstekli mi?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Öğrenciler ders dışındaki sanatsal etkinliklere katılım sağlamada istekli mi?	(f)	%
Tamamen	20	11,8
Büyük Ölçüde	54	32
Kısmen	64	37,9
Çok Az	29	17,2
Hiç	2	1,2

Tablo 12’de, “Öğrenciler ders dışındaki sanatsal etkinliklere katılmada istekli mi?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde, ankete katılan öğretmenlerin %11,8’inin bu görüşe tamamen katıldıkları, %32’sinin büyük ölçüde, %37,9’unun kısmen, %17,2’sinin çok az ve %1,2’sinin ise bu görüşe hiç katılmadıkları görülmüştür. Ankete katılan öğretmenlerin %56,3’ü, öğrencilerin ders dışındaki etkinliklere katılım sağlamada istekli olmadıklarını belirtmiştir.

Tablo 13

Öğretmenlerin “Okul İdarecileri Sanatsal Etkinliklerde İhtiyaç Duyulan Araç-Gereç Konusunda Size Destek Oluyor mu?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Okul idarecileri sanatsal etkinliklerde ihtiyaç duyulan araç-gereç konusunda size destek oluyor mu?	(f)	%
Tamamen	43	25,4
Büyük Ölçüde	60	35,5
Kısmen	50	29,6
Çok Az	13	7,7
Hiç	3	1,8

Tablo 13’te, “Okul idarecileri sanatsal etkinliklerde ihtiyaç duyulan araç-gereç konusunda size destek oluyor mu?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde, ankete katılan öğretmenlerin %25,14’ünün bu görüşe tamamen katıldıkları, %35,5’inin büyük ölçüde, %29,6’sının kısmen, %7,7’sinin çok az ve %1,8’sinin ise hiç katılmadıkları görülmüştür. Ankete katılan öğretmenlerin %60,9’u, sanatsal etkinliklerde

ihtiyaç duydukları araç-gereç konusunda okul idarecileri tarafından desteklendiklerini belirtmiştir.

Tablo 14

Öğretmenlerin “İl ve İlçe Genelindeki Sanatla İlgili Seminer, Konferans, Sergi, Workshop vb. Etkinliklere Katılımınız İçin Sizi Teşvik Ediyor mu?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

İl ve ilçe genelindeki sanatla ilgili seminer, konferans, sergi, workshop vb. etkinliklere katılımınız için sizi teşvik ediyor mu?	(f)	%
Tamamen	32	18,9
Büyük Ölçüde	67	39,6
Kısmen	52	30,8
Çok Az	10	5,9
Hiç	8	4,7

Tablo 14’te “İl ve ilçe genelindeki sanatla ilgili seminer, konferans, sergi, workshop vb. etkinliklere katılımınız için sizi teşvik ediyor mu?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde, ankete katılan öğretmenlerin %18,9’unun bu görüşe tamamen katıldıkları, %39,6’nın büyük ölçüde, %30,8’inin kısmen, %5,9’unun çok az ve %4,7’sinin ise bu görüşe hiç katılmadıkları görülmüştür. Ankete katılan öğretmenlerin %58,5’nin il ve ilçe genelindeki sanatla ilgili seminer, konferans, sergi, workshop vb. etkinliklere katılımı için teşvik edildikleri görülmektedir.

Tablo 15

Öğretmenlerin “Öğrencilere Ders Dışı Yapılan Sanatsal Etkinlikler İçin Başarı (Onur Belgesi) Belgesi Veriliyor mu?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Öğrencilere ders dışı yapılan sanatsal etkinlikler için başarı (Onur Belgesi) belgesi veriliyor mu?	(f)	%
Tamamen	56	33,1
Büyük Ölçüde	80	47,3
Kısmen	25	14,8
Çok Az	6	3,6
Hiç	2	1,2

Tablo 15’te “Öğrencilere ders dışı yapılan sanatsal etkinlikler için başarı (Onur Belgesi) belgesi veriliyor mu?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde, ankete katılan öğretmenlerin %33,1’inin bu görüşe tamamen katıldıkları, %47,3’ünün büyük

ölçüde, %14,8'inin kısmen, %3,6'sının çok az ve %1,2'sinin ise bu görüşe hiç katılmadıkları görülmüştür. Ankete katılan öğretmenlerin %80,4'ü öğrencilere ders dışında yapılan sanatsal etkinlikler için, başarı (Onur Belgesi) belgesi verildiğini ifade etmiştir.

Tablo 16

Öğretmenlerin “Sanat Eğitiminin Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencileri İçin Gerekli Olduğunu Düşünüyor musunuz?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Sanat eğitiminin Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileri için gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?	(f)	%
Tamamen	82	48,5
Büyük Ölçüde	56	33,1
Kısmen	26	15,4
Çok Az	4	2,4
Hiç	1	0,6

Tablo 16’da “Sanat eğitiminin Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileri için gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde, ankete katılan öğretmenlerin %48,3’ünün bu görüşe tamamen katıldıkları, %31,1’inin büyük ölçüde, %15,4’ünün kısmen, %7,5’inin çok az ve %1,5’inin ise bu görüşe hiç katılmadıkları görülmüştür. Ankete katılan öğretmenlerin %79,4’ü, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileri için sanat eğitiminin büyük ölçüde gerekli olduğunu ifade etmiştir.

Tablo 17

Öğretmenlerin “İl ve İlçe Genelinde Yaptığımız Sanatsal Etkinliklerde Okul İdarecilerden Destek/ Teşvik Görüyor musunuz?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

İl ve ilçe genelinde yaptığımız sanatsal etkinliklerde okul idarecilerden destek/ teşvik görüyor musunuz?	(f)	%
Tamamen	51	30,2
Büyük Ölçüde	74	43,8
Kısmen	37	21,9
Çok Az	6	3,6
Hiç	1	0,6

Tablo 17’de “İl ve ilçe genelinde yaptığımız sanatsal etkinliklerde okul idarecilerden destek/ teşvik görüyor musunuz?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde, ankete katılan öğretmenlerin %30,2’sinin bu görüşe tamamen katıldıkları, %43,8’i büyük

ölçüde, %21,9'unun kısmen, %3,6'sının çok az ve %0,6'sının ise hiç katılmadıkları görülmüştür. Ankete katılan öğretmenlerin %74'nün çalıştıkları kurumdaki idareciler tarafından sanatsal etkinliklerde destek ve teşvik gördüğü tespit edilmiştir.

Tablo 18

Öğretmenlerin “Okulunuzda Sanatsal Etkinlikler Düzenleniyor mu?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Okulunuzda sanatsal etkinlikler düzenleniyor mu?	(f)	%
Tamamen	15	8,9
Büyük Ölçüde	58	34,3
Kısmen	79	46,7
Çok Az	16	9,5
Hiç	1	0,6

Tablo 18’de “Okulunuzda sanatsal etkinlikler düzenleniyor mu?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde, ankete katılan öğretmenlerin %8,9’unun bu görüşe tamamen katıldıkları, %34,3’ünün büyük ölçüde, %46,7’sinin kısmen, %9,5’sinin çok az ve %0,6’sının ise bu görüşe hiç katılmadıkları görülmüştür. Elde edilen veriler doğrultusunda ankete katılan öğretmenlerin %56,8’i çalıştıkları kurumda, kısmen ve çok az sanatsal etkinlik düzenlendiğini ifade etmiştir.

Tablo 19

Öğretmenlerin “Okulunuzda Ne Tür Sanatsal Etkinlikler Düzenleniyor?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Okulunuzda ne tür sanatsal etkinlikler düzenleniyor?	(f)	%
Sergi	108	63,9
Konser	18	10,7
Söyleşi	9	5,3
Konferans	33	19,5
Çalıştay	1	0,6

Tablo 19’da “Okulunuzda ne tür sanatsal etkinlikler düzenleniyor?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde, ankete katılan öğretmenlerin %63,9’unun sergi, %10,7’sinin konser, %5,3’ünün söyleşi, %19,5’inin konferans ve %0,6’sının ise çalıştay yanıtını verdiği görülmüştür. Ankete katılan öğretmenlerin %63,9’u, çalıştıkları kurumlarda düzenlenen sanatsal etkinliğin sergi olduğunu ifade etmiştir.

Tablo 20

Öğretmenlerin “Okulunuzda Sanat Derslerinin Hangileri İçin Çalışma Alanı Bulunmaktadır?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Okulunuzda sanat derslerinin hangileri için çalışma alanı bulunmaktadır?	(f)	%
Resim	99	58,6
Edebiyat	30	17,8
Müzik	26	15,4
Seramik	-	-
Hepsi	14	8,3

Tablo 20’de “Okulunuzda sanat derslerinin hangileri için çalışma alanı bulunmaktadır?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde, ankete katılan öğretmenlerin %58,6’sının resim, %17,8’inin edebiyat, %15,4’ünün müzik ve %8,3’ü ankete yer alan tüm sanat dersleri için çalışma alanı bulunduğunu ifade etmiştir. Ankete katılan öğretmenlerin %58,6’sının çalıştıkları kurumlarda resim çalışma alanına sahip oldukları görülmüştür.

Tablo 21

Öğretmenlerin “Okulunuzda Sanat Eğitimi Artırmak İçin Neler Yapılabilir?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Okulunuzda sanat eğitimi artırmak için neler yapılabilir?	(f)	%
Okullarda sanat atölyeleri kurulmalı	138	81,7
Sanat atölyelerinin fiziki durumu ve araç gereç eksikleri giderilmeli	123	72,8
Öğrencilerin ilgilerini çekecek yöntemlerle müzik ve resim dersi işlenmeli	119	70,4
Öğrencilerin yeteneği açığa çıkarılmalı, kendilerine olan özgüvenleri sağlanmalı	139	82,2
Sanat eğitimi için müzik ve resim dersinin saati artırılmalı	84	49,7
Sanatsal dinletiler yapılmalı	100	59,2
Sanat yarışmaları düzenlenmeli	101	59,8
Veliler sanat eğitimi hakkında bilinçlendirilmeli	82	48,5
Okullarda tiyatro, koro, orkestra, çalgı gibi topluluklar oluşturulmalı	131	77,5
Öğretmenler için sanat ile ilgili seminerler verilmeli	91	53,8
Müzik ve Resim ders kitapları düzenlenmeli	66	39,1
Sanat dersleri seçmeli olmalı	66	39,1
Okul yöneticileri sanat dersleri ile ilgili öğretmeni desteklemeli, öğrencileri teşvik etmeli.	102	60,4

Tablo 21’de “Okulunuzda sanat eğitimi artırmak için neler yapılabilir?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde, ankete katılan öğretmenlerin %81,7’si okullarda sanat atölyelerinin kurulmasının, %72,8’i sanat atölyelerinin fiziki durumu ve araç gereç eksiklerinin giderilmesinin, %70,4’ü müzik ve resim derslerinin öğrencilerinin ilgisinin çekecek yöntemlerle işlenmesini, %82,2’si öğrencinin sahip olduğu yeteneğin açığa çıkarılmasının ve kendine olan özgüvenin artırılmasının, %49,7’ si sanat eğitimi için müzik ve resim derslerinin haftalık müfredatta yer alan ders saatinin artırılmasının, %59,2’si sanatsal dinletiler yapılmasının, %59,8’i sanat yarışmaları düzenlenmesinin, %48,5’i velilerin sanat eğitimi hakkında bilinçlendirilmesinin, %77,5’i okullarda tiyatro, koro, orkestra, çalgı gibi topluluklar oluşturulmasının, %53,8’i öğretmenler için sanatla ilgili seminerler verilmesinin, %39,1’i müzik ve resim ders kitaplarının yeniden düzenlenmesinin, %39,1’i sanat derslerinin seçmeli olmasının, %60,4’ü okul yöneticilerinin sanat dersleri ile ilgili öğretmenleri desteklemesini ve öğrencileri teşvik etmesinin, %69,82’i ise sanatsal kurumlara geziler düzenlenmesinin gerekli olduğunu ifade etmiştir.

Tablo 22

Öğretmenlerin “Öğrencilerinizin Sanat Eğitimi Verilen Derslere Karşı Yeterince İlgil Göstermiyorsa Nedenleri Sizce Neler Olabilir?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Öğrencilerinizin sanat eğitimi verilen derslere karşı yeterince ilgi göstermiyorsa nedenleri sizce neler olabilir?	(f)	%
Yerleştirme sınavlarında sanat dersleri ile ilgili soru olmaması	65	38,5
Ailelerde sanata karşı ilgisiz tutum	121	71,6
Öğrencilerin sanatı gereksiz bir uğraş olarak görmesi	105	62,1
Sanat dersleri ile ilgili gerekli yönlendirmelerin olmayışı	114	67,5
Sanat eğitimi verilen derslerin haftada bir saat olması	80	47,3
Sanat eğitiminin öğrencilere zor gelmesi	40	23,7
Öğrencilerin okula karşı ilgisiz olması	98	58
Sanat atölyelerinin olmaması	117	69,2
Sınıfların çok kalabalık olması	72	42,6
Müfredatta sıkıntıların olması	70	41,4
Öğrencilerin sanat derslerini yetenek ile ilişkilendirmesi	79	46,7
Okullarda gerekli donanım, araç-gereç vb. bulunmaması	94	55,6
Dersin notla ilişkilendirilmesi	70	41,4
Öğrencinin öğretmenini sevmemesi	16	9,5

Diğer ders yüklerinin sanat derslerinden fazla olması	85	50,3
İlgi ve yeteneğe göre ders seçiminin olmaması	100	59,2
Eğitim sisteminde yapılan sık değişimler	83	49,1
Okul yönetiminin derslere karşı tutumu	26	15,4
Öğrencilerin alan öğretmenini ile geç tanışması	28	16,6
Öğrencilerin sosyo-ekonomik ve kültürel durumlarının yetersizliği	123	72,8
Bazı öğrenciler derse ilgiliyken, bazılarının derse ilgisiz olması	80	47,3

Tablo 22’de “Öğrencileriniz sanat eğitimi verilen derslere karşı yeterince ilgi göstermiyorsa nedenleri sizce neler olabilir?” sorusuna araştırma örnekleminde yer alan öğretmenlerin; %38,5’i yerleştirme sınavlarında sanat dersleri ile ilgili soru olmamasını, %71,6’sı ailelerde sanata karşı ilgisiz tutum olduğunu, %62,1’i öğrencilerin sanatı gereksiz bir uğraş olarak görmesini, %67,5’i sanat dersleri ile ilgili gerekli yönlendirmelerin olmamasını, %47,3’ü sanat eğitimi verilen derslerin haftada bir saat olmasını, %23,7’si sanat eğitiminin öğrencilere zor gelmesini, %58’i öğrencilerin okula karşı ilgisiz olmasını, %69,2’si sanat atölyelerinin olmamasını, %42,6’sı sınıfların çok kalabalık olmasını, %41,4’ü müfredatta sıkıntılı olmasını, %46,7’si öğrencilerin sanat derslerini yetenek ile ilişkilendirmesini, %55,6’ı okullarda gerekli donanım, araç-gereç vb. bulunmamasını, %41,4’ü dersin notla ilişkilendirilmesini, %9,5’i öğrencinin öğretmenini sevmemesini, %50,3’ü diğer ders yüklerinin sanat derslerinden fazla olmasını, %59,2’si ilgi ve yeteneğe göre ders seçiminin olmamasını, %49,1’i eğitim sisteminde yapılan sık değişimleri, %15,4’ü okul yönetiminin derslere karşı tutumunu, %16,6’sı öğrencilerin alan öğretmenini ile geç tanışmasını, %72,8’i öğrencilerin sosyo-ekonomik ve kültürel durumlarının yetersizliğini, %47,3’ü bazı öğrenciler derse ilgiliyken, bazılarının ise derse karşı ilgisiz tutum içerisinde olduğunu ifade etmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde görev yapan öğretmenlerin sanat eğitiminin gerekliliği hakkındaki görüşleri tespit edilerek, elde edilen veriler ışığında Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinin eğitim programına katkı sunmak amaçlanmıştır.

Araştırma verileri doğrultusunda örneklem grubundaki Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğretmenlerinin; %62,1’nin kadın ve %37,9’nun erkek öğretmenlerden oluştuğu, %45,6’sının ŞMT MTAL’de, %33,7’sinin HET MTAL’de ve %20,7’sinin ŞİK MTAL’de görev yaptığı, öğretmenlerin %77,5’nin lisans düzeyi ve %22’sinin ise yüksek lisans düzeyinde eğitim aldığı, %11,2’sinin 0-5 yıl, %20,7’sinin 6-10 yıl,

%16'sının 11-15 yıl, %18,9'nun 16-20 yıl ve %33,1'nin ise 21 yıl ve üzeri bu meslekte çalıştıkları tespit edilmiştir.

Araştırma verileri doğrultusunda örneklem grubundaki Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğretmenlerine göre; % 80,4'ü sanat eğitiminin, öğrencilerin sanat kültürü ve birikimine sahip olmalarına katkı sağlayacağını, %81,7'si sanat eğitiminin öğrencilerdeki bireysel ve toplumsal ilişkileri geliştireceğini, %82,8'si sanat eğitiminin öğrencilerin sanatsal gelişimine katkıda bulunacağını, %81,7'si sanat eğitiminin öğrencilerin kişilik ve özgüven gelişimine katkı sağlayacağını, %87'si sanat eğitiminin öğrencilerin estetik yönünü geliştireceğini, %68,7'si sanat eğitiminin öğrencilerin okula karşı aidiyet duygusunu güçlendireceği, %53,2'si öğrencilerin okulda gerçekleştirilen etkinliklere katılımda istekli olmadıklarını, %56,3'ü öğrencilerin ders dışı etkinliklere katılmakta istekli olmadıklarını, %60,9'u okul idarecilerinin sanatsal etkinliklerde ihtiyaç duydukları araç-gereç konusunda destek olduklarını, %58,5'i il ve ilçe genelindeki sanatla ilgili seminer, konferans, sergi, workshop vb. etkinliklere katılımları için teşvik edildiklerini, %80,4'ü ise öğrencilere ders dışı yapılan sanatsal etkinlikler için başarı (Onur Belgesi) belgesi verildiği görüşünü paylaşmıştır. Genel olarak baktığımızda örneklem grubundaki öğretmenlerimiz, sanat eğitiminin öğrencilerin bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştireceği ve bununla birlikte sanatsal, kültürel ve bireysel gelişimlerine de olumlu yönde etki yapacağı düşüncesindedir.

Araştırma verileri doğrultusunda örneklem grubundaki Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğretmenlerine göre; %79,4'nün Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileri için sanat eğitiminin büyük ölçüde gerekli olduğunu, %74'nün çalıştıkları kurumdaki idareciler tarafından sanatsal etkinliklerde destek ve teşvik gördüğünü, %56,8'inin kısmen ve çok az sanatsal etkinlik düzenlendiğini, %63,9'nun çalıştıkları kurumlarda düzenlenen sanatsal etkinliğin sergi olduğunu, %58,6'sının çalıştıkları kurumlarda resim çalışma alanına sahip olduklarını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan örneklem grubundaki öğretmenlerin %79,4'ü Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileri için sanat eğitiminin gerekli olduğunu düşünmektedir.

Araştırma örnekleminde yer alan öğretmenlere göre; çalıştıkları kurumlarda ki sanat eğitimini artırmak için, %81,7'si okullarda sanat atölyelerinin kurulması gerektiğini, %72,8'i sanat atölyelerinin fiziki durumu ve araç gereç eksiklerinin giderilmesinin, %70,4'ü müzik ve resim derslerinin öğrencilerinin ilgisinin çekecek yöntemlerle işlenmesinin, %82,2'si öğrencinin sahip olduğu yeteneğin açığa çıkarılmasının ve kendine olan özgüvenin artırılmasının, %49,7' si sanat eğitimi için müzik ve resim derslerinin haftalık müfredatta yer alan ders saatinin artırılmasının, %59,2'si sanatsal dinletiler yapılmasının, %59,8'i sanat yarışmaları düzenlenmesinin, %48,5'i velilerin sanat eğitimi hakkında bilinçlendirilmesinin, %77,5'i okullarda tiyatro, koro, orkest-

ra, çalgı gibi topluluklar oluşturulmasının, %53,8'i öğretmenler için sanat ile ilgili seminerler verilmesinin, %39,1'i müzik ve resim ders kitaplarının yeniden düzenlenmesinin, %39,1'i sanat derslerinin seçmeli olmasının, %60,4'ü okul yöneticilerinin sanat dersleri ile ilgili öğretmenleri desteklemesini ve öğrencileri teşvik etmesinin, %69,82'i ise sanatsal kurumlara geziler düzenlenmesinin gerekli olduğu ifade edilmiştir.

Araştırma örnekleminde yer alan öğretmenlere göre; öğrencilerinizin sanat eğitimi verilen derslere karşı yeterince ilgi göstermemesinin nedenleri arasında, %38,5'i yerleştirme sınavlarında sanat dersleri ile ilgili soru olmamasını, %71,6'sı ailelerdeki sanata karşı ilgisiz tutumu, %62,1'i öğrencilerin sanatı gereksiz bir uğraş olarak görmesini, %67,5'i sanat dersleri ile ilgili gerekli yönlendirmelerin olmamasını, %47,3'ü sanat eğitimi verilen derslerin haftada bir saat olmasını, %23,7'si sanat eğitiminin öğrencilere zor gelmesini, %58'i öğrencilerin okula karşı ilgisiz olmasını, %69,2'si sanat atölyelerinin olmamasını, %42,6'sı sınıfların çok kalabalık olmasını, %41,4'ü müfredatta sıkıntılarının olmasını, %46,7'si öğrencilerin sanat derslerini yetenek ile ilişkilendirmesini, %55,6'ı okullarda gerekli donanım, araç-gereç vb. bulunmamasını, %41,4'ü dersin notla ilişkilendirilmesini, %9,5'i öğrencinin öğretmenini sevmemesini, %50,3'ü diğer ders yüklerinin sanat derslerinden fazla olmasını, %59,2'si ilgi ve yeteneğe göre ders seçiminin olmamasını, %49,1'i eğitim sisteminde yapılan sık değişimleri, %15,4'ü okul yönetiminin derslere karşı tutumunu, %16,6'sı öğrencilerin alan öğretmeni ile geç tanışmasını, %72,8'i öğrencilerin sosyo-ekonomik ve kültürel durumlarının yetersizliğini, %47,3'ü bazı öğrenciler derse ilgiliyken, bazılarının ise derse karşı ilgisiz tutum içerisinde olmasını göstermiştir.

Araştırmada ortaya çıkan bulgulara göre; Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde sanat eğitimi program içeriklerinin geliştirilmesi ve mevcut programın yeniden biçimlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Küresel ekonominin bir sonucu olarak güçlü, yaratıcı ve rekabet gücü yüksek ekonomik alt yapıya sahip olmak isteyen ülkeler, tasarım ve endüstri iş birliğinin ülkelerinin sosyo-ekonomik düzeyini artırmak için ne kadar önemli olduğunu her geçen gün daha çok anlamaya başlamıştır. Bu nedenle ülkemizdeki Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde sanat ve estetik duygusunu besleyen bir sanat eğitimi verilmelidir. Duygu ve düşüncesini görselliğe dönüştürebilen bir öğrenci endüstriye daha nitelikli hizmet sağlayacaktır. Çünkü sanat eğitimi alan öğrenci özgüveni yüksek, bireysel olarak kendini ifade edebilen, yaratıcılığı yüksek, toplum ile ilişki kurabilen, problemler karşısında doğru görebilen ve çözüm önerisi getiren bir gelişime sahip olacaktır. Bunun için sanat eğitimi derslerinin müfredat programındaki ders saatleri artırılmalı, öğretmenler için sanat eğitimi ile ilgili seminerler düzenlenmeli ve okullardaki fiziki yapılar iyileştirilerek daha fazla imkân sunulmalıdır.

Kaynakça

- Altınkurt, L. (2015). Türkiye’de sanat eğitiminin gelişimi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2005, 12.
- Altuner, H. (2010). Cumhuriyet devri ortaöğretimdeki sanat tarihi müfredatının değerlendirilmesi. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 2010, 28. 41-55.
- Çellek, T. (2003). Sanat ve bilim eğitiminde yaratıcılık. *Başkent Üniversitesi Psikoloji Bölümü Dergisi*, Pivolka, 2(8), 4-11.
- Deren, Ü. (2015). *İnsan doğasında sanatın rolü*. [Yüksek Lisans Tezi] Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Edman, I. (1977). *Sanat ve insan*. (Çev. Oğuzkan, T.) İnkilap ve Aka Yayınları.
- Erkmen, N. (2009). *Bauhaus modernleşmenin tasarımı*. İletişim Yayınları.
- Fidan, N. (1985). *Okulda öğrenme ve öğretmen*. Alkım Kitapçılık Yayıncılık.
- Fischer, E. (2012). *Sanatın gerekliliği*. (Çev. Çapan, C.) Sözcükler Yayınları
- http-1, (2022). *Kültür ve Turizm Bakanlığı E-Kitap*. 17 Mart 2022 tarihinde <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-80351/genel-egitim-kurumlarinda-plastik-sanatlar-egitimi.html> adresinden alındı
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2020). *Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi*. (2751).
- Milli Eğitim Şurası. (1975). *IX. Milli Eğitim Şurası*. 60. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Resmi Gazete. (2013). *Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumlar Yönetmeliği*. Milli Eğitim Bakanlığı, 28758.
- Taşçı, A. Ş. (2021). Türkiye’deki Güzel Sanatlar Liselerinin müzik dersi öğretim programlarının öğrenci alan seçimi üzerindeki etkileri üzerine bir araştırma. *Rast Müzikoloji Dergisi*, 2021, 9(1), 2496-2515.
- Telli, H. (1996). Eğitimin genel hedeflerinin davranış biçimine dönüştürülmesinde sanat eğitiminin katkısı vardır. *Milli Eğitim Dergisi*, 131, 41-42.
- Türkdoğan, G. (1981). *Sanat eğitimi yöntemleri*. Ayyıldız Matbası.

Uslu, A. (2016). *İsmail Yardımcı'nın çağdaş türk seramik sanatındaki yeri ve çalışmalarındaki resimsel etkiler*. [Yüksek Lisans Tezi], Uşak Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.

Ünver, E. (2002). *Sanat eğitimi*. Nobel Yayıncılık.

Yazar, T., Aslan, T. ve Şener, S. (2014). Sanat eğitimi sorunu olarak ülkemizde ilk ve ortaöğretim kurumlarında sanat eğitimine olan ilgisizlik sebepleri. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(2), 593-605

Ekler

Ek -1: 2020 yılında Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler dergisinde yayımlanan Anadolu Meslek ve Anadolu Teknik programı haftalık ders çizelgesi.

932

Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi

Nisan 2020 - 2751

**ANADOLU MESLEK VE ANADOLU TEKNİK PROGRAMI
HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ**

DERS KATEGORİLERİ	DERSLER	9. SINIF	10. SINIF	11. SINIF	12. SINIF	
					AMP	ATP
ORTAK DERSLER	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI (*)	5	5	5	5	
	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2	2	2	2	
	TARİH	2	2	2	-	
	T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	-	-	-	2	
	COĞRAFYA	2	2	-	-	
	MATEMATİK	6	5	-	-	
	FİZİK	2	2	-	-	
	KİMYA	2	2	-	-	
	BİYOLOJİ	2	2	-	-	
	FELSEFE	-	2	2	-	
	YABANCI DİL	5	2	2	2	
	BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR /GÖRSEL SANATLAR / MÜZİK	2	2	2	-	
	SAGLIK BİLGİSİ VE TRAFİK KÜLTÜRÜ	-	-	1	-	
TOPLAM		30	28	16	11	
MESLEK DERSLERİ	MESLEKİ GELİŞİM ATÖLYESİ	2	-	-		Akademik Destek Dersleri
	İŞLETMELERDE MESLEKİ EĞİTİM (*)	-	-	-		
AKADEMİK DESTEK DERS SAATİ TOPLAMI	-	-	-	-	31	
MESLEK DERS SAATİ TOPLAMI	11	14	17	24	-	
SEÇMELİ MESLEK DERS SAATİ TOPLAMI	-	-	9	7	-	
SEÇMELİ DERS SAATİ TOPLAMI	2	-	-	-	-	
REHBERLİK VE YÖNLENDİRME	-	1	1	1	-	
TOPLAM DERS SAATİ	43	43	43	43	-	

NOT:

(*) Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği uyarınca yılsonu başarı puanı ile başarılı sayılmayacak derslerdir.

- Alan ve dallara ait meslek derslerinde yılsonu başarı puanı ile başarılı sayılmayacak dersler çerçeve öğretim programlarında belirtilir.